

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ
ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ**

**ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ**

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою Державної екологічної
академії післядипломної освіти та управління

Голова Вченої ради

О. Бондар

(Протокол № 5-21 від 21.12.2021 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

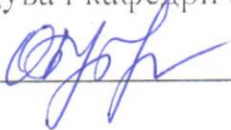
**«ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНИЙ
РИНОК»**

Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	051 Економіка
Освітньо-наукова програма	Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища

Робоча програма дисципліни «ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНИЙ РИНОК» для підготування докторів філософії зі спеціальності 051 – «Економіка» у галузі знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки».

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

доктор економічних наук, старший науковий співробітник,
завідувач кафедри зеленої економіки та економіки природокористування

_____ Бутрим Оксана Володимирівна

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри зеленої економіки та економіки природокористування, протокол № 3 від 17.12.2021 р.

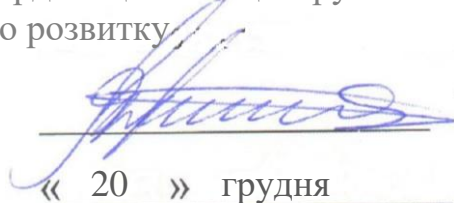
Завідувач кафедри

_____ О. Бутрим

ПОГОДЖЕНО
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ Г. Фінін
« 20 » грудня 2021 р.

ПОГОДЖЕНО
Директор Міжгалузевого
координаційного центру з екологічної
освіти для сталого розвитку

_____ « 20 » грудня 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма навчання	очна (вечірня) форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» (шифр і назва)		+
	Напрямок підготовки 051 «Економіка» (шифр і назва)		
Модулів – 4	Спеціальність (професійне спрямування): <u>економіка природокористування та охорони навколишнього середовища</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	
Годин для вечірньої форми навчання: аудиторних – 40 в т.ч. індивідуальної роботи - 0, самостійної роботи - 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Доктор філософії</u>	Лекції	
		20 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год. Консультація - 2	
		Лабораторні	
		-	
		Індивідуальна робота	
		-	
		Самостійна робота	
		80 год.	
Індивідуальні завдання: -год.			
Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очна (денна) форма навчання –

для очна (вечірня) форма навчання – 40/80

ВСТУП

Програму вивчення навчальної дисципліни «ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНИЙ РИНОК» складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки аспірантів для здобуття вищої

освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 – економіка в галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки.

Предметом дисципліни «ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНИЙ РИНОК» є система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов'язані з науковою та практичною професійною діяльністю в сфері економіки природокористування.

Навчальна програма складається з таких змістових модулів:

Змістовний модуль I. *Теоретичні основи економіки землекористування*

Змістовний модуль II. *Земельна рента, оцінка землі та регулювання платності землекористування*

Змістовний модуль III. *Організаційно-економічні засади забезпечення системи землекористування*

Змістовний модуль IV. *Економічна оцінка збитків і втрат у землекористуванні, зумовлених вилученням земель та обмеженнями в їх використанні*

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНИЙ РИНОК» є формування системи знань про поняття та сутність земельного ринку як механізму управління капіталізацією та ростом економіки землекористування, і як регулятора особливої категорії суспільних відносин (земельних відносин) з врахуванням завдань відтворення та збереження агроресурсного потенціалу, організації управлінської діяльності із ринкової оцінки земельних ділянок та моніторингу її результатів, здійснення ринкових угод та трансакцій в процесі обігу земельних ділянок.

Основними завданнями вивчення дисципліни «ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНИЙ РИНОК» є:

- вивчення особливостей земельного ринку як механізму управління капіталізацією та ростом економіки землекористування;
- встановлення закономірностей розвитку земельного ринку як механізму управління капіталізацією та ростом економіки землекористування, його поняття, принципів, завдання, функцій та сутності на різних ієрархічних рівнях;
- визначення місця і ролі законодавчо-нормативного забезпечення та інфраструктури земельного ринку;
- вивчення форм, методів та методичних основ організації управлінської діяльності із ринкової оцінки земельних ділянок та моніторингу її результатів, здійснення ринкових угод та трансакцій в процесі обігу земельних ділянок;

- вивчення особливостей соціально-екологічних аспектів земельного ринку як механізм управління капіталізацією та ростом економіки землекористування та їх інструментів їх регулювання;
- набуття навиків проектування та моделювання організаційних систем земельного ринку як механізму управління капіталізацією та ростом економіки землекористування.

Предметом курсу є система економічних, організаційних і правових відносин у процесі використання земельних ресурсів, у тому числі і сільськогосподарського призначення, яка базується на діючій інституціональній основі та нормативно-законодавчій базі, що визначає регулювання, планування та організацію використання земельних ділянок різного цільового призначення та здійснення цивільно-правових угод на ринку землі з метою максимізації прибутку за умов забезпечення відновлення та збереження агроресурсного потенціалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **знати:**

- основні концепції, поняття, методи і підходи, які використовуються у світовій практиці при організації процесу використання земельних ділянок;
- нормативно-правові засади забезпечення збалансованого використання, охорони земель та на національному, регіональному, локальному рівнях;
- інструментарій економічного аналізу у сфері землекористування
- Після вивчення дисципліни аспіранти повинні вміти:
- досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на навколишнє середовище;
- оцінювати правові соціальні та еколого-економічні наслідки різних варіантів землекористування та оцінювати вплив реалізації заходів з відновлення та збереження агроресурсного потенціалу;
- використовувати інструментарій економічного аналізу для порівняння та обґрунтування вибору оптимального варіанту;
- розробляти та реалізовувати управлінсько-проектні рішення в сфері землекористування.

Після вивчення дисципліни студенти повинні **вміти:**

- досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на навколишнє середовище;
- оцінювати правові соціальні та еколого-економічні наслідки різних варіантів землекористування та оцінювати вплив реалізації заходів з відновлення та збереження агроресурсного потенціалу;
- використовувати інструментарій економічного аналізу для порівняння та обґрунтування вибору оптимального варіанту;
- розробляти та реалізовувати управлінсько-проектні рішення в сфері землекористування.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи економіки землекористування

Тема 1. Суть, зміст і предмет землекористування.

Сутність економіки землекористування. Землекористування як економічна категорія. Принципи землекористування. Роль землекористування в різних сферах життєдіяльності людини та його місце в ринковій системі економіки. Характеристика земельних ресурсів України та їх розподіл за категоріями, власниками землі і землекористувачами. Трансформація землекористування.

Тема 2. Економічні відносини власності у землекористуванні. Організація раціонального використання й охорони земель. Економічна теорія власності на землю. Реформування земельних відносин. Регулювання ринку землі.

Тема 3. Ефективність і екологізація землекористування.

Ефективність землекористування та принципи її визначення. Система показників ефективності сільськогосподарського та несільськогосподарського землекористування. Оптимізація та екологізація землекористування.

Модуль II

Змістовий модуль 2.

Земельна рента, оцінка землі та регулювання платності землекористування

Тема 4. Земельна рента як показник прибутковості землі. Економічна природа рентних відносин. Види земельної ренти. Рентний характер земельних відносин у сільському господарстві. Земельна рента в населених пунктах та несільськогосподарських галузях. Платність землекористування та її вплив на регулювання системи використання й охорони земель. Рента – основа встановлення розмірів плати за землю. Земельний податок. Економічні та правові основи функціонування орендних відносин у землекористуванні.

Тема 5. Грошова оцінка земельних ділянок. Основні поняття і види оцінки земель. Природно-сільськогосподарське районування як основа оцінки земель. Бонітування ґрунтів. Економічна оцінка земель. Законодавче забезпечення робіт з оцінювання земель. Нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення. Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів. Нормативна грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення (за межами населених пунктів). Експертна грошова оцінка земельних ділянок.

Модуль III

Змістовий модуль 3.

Організаційно-економічні засади забезпечення системи землекористування

Тема 6. Наукові основи формування землекористування. Розміщення продуктивних сил і його вплив на організацію землекористування.

Формування структури землекористування в регіональних програмах, схемах землеустрою і техніко-економічних обґрунтуваннях використання й охорони земель адміністративно-територіальних одиниць. Принципи і механізми формування сільськогосподарських і несільськогосподарських землекористувань. Інформаційне та організаційне забезпечення. Інформаційна основа системи землекористування. Облік кількості та якості земель. Організація землевпорядного забезпечення землекористування.

Тема 7. Еколого-економічні основи організації землекористування. Особливості створення (організації) землекористувань агрохолдингів, фермерських господарств та сільськогосподарських підприємств. Методологічні основи формування міського землекористування, розподілу та використання земель міст. Інституційні принципи регулювання орендної політики у міському землекористуванні. Розміщення об'єктів несільськогосподарської діяльності. Економічні механізми охорони земель і стимулювання раціонального землекористування. Землеохоронні заходи та їх економічна ефективність. Стандартизація і нормування у сфері охорони земель та відтворення родючості ґрунтів.

Модуль IV **Змістовий модуль 4.**

Економічна оцінка збитків і втрат у землекористуванні, зумовлених вилученням земель та обмеженнями в їх використанні

Тема 8. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Економічне стимулювання забезпечення збалансованого землекористування. Класифікація збитків і засади їх відшкодування. Порядок визначення збитків. Юридична практика відшкодування збитків.

Тема 9. Компенсація втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. Сутність втрат, пов'язаних з вилученням земель і встановленням обмежень у землекористуванні. Порядок визначення втрат. Законодавче регулювання сплати втрат сільсько- та лісогосподарського виробництва.

Тема 10. Обмеження у використанні земель і обтяження прав на земельні ділянки та їх вплив на економіку землекористування. Режимоутворювальні об'єкти та їх класифікація. Види обмежень і обтяжень прав щодо використання земельних ділянок. Збитки, зумовлені обмеженнями та обтяженнями і порядок їх визначення. Земельні сервітути. Емфітевзис і суперфіцій та оцінка права користування ними.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					вечірня форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
л		п(с)	лаб	інд	ср.		л	п	лаб	інд	ср.
Модуль I											
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економіки землекористування											
Тема 1. Суть, зміст і						8	2	-	-	-	6

предмет землекористування.												
Тема 2. Економічні відносини власності у землекористуванні							10	2	2	-	-	6
Тема 3. Ефективність і екологізація землекористування							12	2	2	-	-	6
Разом за модулем 1							30	6	4	-	-	18
Модуль II												
Змістовий модуль 2. Земельна рента, оцінка землі та регулювання платності землекористування												
Тема 4. Земельна рента як показник прибутковості землі							16	2	2	-	-	12
Тема 5. Грошова оцінка земельних ділянок							14	2	2	-	-	10
Разом за модулем 2							30	4	4			22
Модуль III												
Змістовий модуль 3. Організаційно-економічні засади забезпечення системи землекористування												
Тема 6. Наукові основи формування землекористування							15	2	2	-	-	11
Тема 7. Еколого- економічні основи організації землекористування							15	2	2	-	-	11
Разом за модулем 3							30	4	4			22
Модуль IV												
Змістовий модуль 4. Економічна оцінка збитків і втрат у землекористуванні, зумовлених вилученням земель та обмеженнями в їх використанні												
Тема 8. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.							7	2	2			6
Тема 9. Компенсація втрат сільськогоспо- дарського та лісгосподарського виробництва.							9	2	2			6
Тема 10. Обмеження у використанні земель і обтяження прав на земельні ділянки та їх вплив на економіку землекористування.							8	2	2			6
Разом за модулем 4							30	6	6			18

<i>Всього годин</i>							118	20	18	-	-	80
ІНДЗ								-	-	-	-	-
<i>Всього годин</i>							120	20	20*	-	-	80

* Для проведення консультацій заплановано 2 години

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1	Тема 2. Економічні відносини власності у землекористуванні <i>Теми практичних занять:</i> 1. Міжнародний досвід розвитку земельних ринків.	2
2	Тема 3. Ефективність і екологізація землекористування <i>Теми практичних занять:</i> 1. Підходи та методичне забезпечення оптимізації землекористування за умови відновлення та збереження агресурсного потенціалу	2
3	Тема 4. Земельна рента як показник прибутковості землі <i>Теми практичних занять:</i> 1. Орендна плата за земельні ділянки і принципи її встановлення.	2
4	Тема 5. Грошова оцінка земельних ділянок <i>Теми практичних занять:</i> 1. Застосування нормативної грошової оцінки земель різного призначення.	2
5	Тема 6. Наукові основи формування землекористування <i>Теми практичних занять:</i> 1. Врахування цінності земель оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення	2
6	Тема 7. Еколого-економічні основи організації землекористування <i>Теми практичних занять:</i> 1. Обґрунтування системи сівозмін і землеохоронного комплексу	2
7	Тема 8. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам <i>Теми практичних занять:</i> 1. Визначення збитків власників землі та землекористувачів.	2
8	Тема 9. Компенсація втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва <i>Теми практичних занять:</i> 1. Методичне забезпечення та підходи до оцінки втрат від обмежень у землекористуванні.	2

9	<p>Тема 10. Обмеження у використанні земель і обтяження прав на земельні ділянки та їх вплив на економіку землекористування.</p> <p><i>Теми практичних занять:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості формування договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення з врахуванням ефітевзису. 	2
---	--	---

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни. Її зміст визначений робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, картографічними і табличними матеріалами тощо. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який студенти опрацьовують під час аудиторних занять.

Зміст СРС з дисципліни «ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНИЙ РИНОК» складається з таких видів роботи:

- 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій);
- 2) самостійне опрацювання матеріалу навчальної дисципліни, запропонованого викладачем, згідно з навчально-тематичним планом;
- 3) виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- 4) підготовка до заліку.

Розподіл годин самостійної роботи

№ з/п	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1	<p>Тема 1. Суть, зміст і предмет землекористування.</p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості землі як засобу виробництва у сільському господарстві. Принцип пріоритету вимог екологічної безпеки при визначенні напрямів формування та розвитку землекористування. 	6
1	<p>Тема 2. Економічні відносини власності у землекористуванні.</p> <ol style="list-style-type: none"> Індикатори ефективності реалізації науково обґрунтованої системи землеохоронних заходів. Структура земельних угідь; визначення рівня розораності та забезпеченні оптимальної інтенсивності агровиробництва. Фактори, критерії та показники збалансованого землекористування. 	6
2	<p>Тема 3. Ефективність і екологізація землекористування.</p>	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Юридичні способи набуття права власності на земельні ділянки. 2. Завдання та напрями земельної реформи в Україні. 3. Особливості регулювання ринку земельних ділянок сільськогосподарського призначення в європейській країнах та в Україні. 	6
3	<p>Тема 4. Земельна рента як показник прибутковості землі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке еколого-економічна ефективність землекористування. 2. Натуральні показники сільськогосподарського виробництва. 3. Вартісні показники сільськогосподарського виробництва. 4. Показники використання сельбищних територій населених пунктів. 5. Причини існування абсолютної земельної ренти 6. Умови утворення монопольної, абсолютної диференційної (I і II) земельної ренти. 7. Розкрийте суть поняття платності землі в Україні. 8. Надайте характеристику структурним елементам орендної 9. плати. 	12
4	<p>Тема 5. Грошова оцінка земельних ділянок.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета та етапи здійснення загальнонаціональної (всеукраїнської) оцінки земель сільськогосподарського призначення. 2. Мета та об'єкти експертної грошової оцінки земельних ділянок. 3. Порядок визначення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення. 4. Методи проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок. 5. Що таке метод непрямой капіталізації доходу, коли і як він застосовується. 	10
5	<p>Тема 6. Наукові основи формування землекористування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи, закономірності та фактори розміщення продуктивних сил. 2. Основні стадії розроблення та реалізації державної цільової програми. 3. Завдання при плануванні землекористування. 4. Принципи формування землекористувань і система управління земельними ресурсами. 	11
6	<p>Тема 7. Еколого-економічні основи організації землекористування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості (засади) організації землекористування приватно-орендних підприємств, фермерських господарств, інших сільськогосподарських підприємств, що користуються землею на праві оренди. 2. Що таке землеволодіння і землекористування. 3. Переваги і недоліки холдингової форми організаційно-економічної форми землекористування у агровиробництві. 4. Охарактеризуйте склад, структуру та ефективність використання міських земель. 5. Охарактеризуйте інституційні принципи регулювання орендної політики у міському землекористуванні. 	11

7	<p>Тема 8. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність цивільно-правової категорії «відшкодування збитків» згідно з нормами земельного та цивільного законодавства. Методики розрахунку збитків, заподіяних внаслідок: <ul style="list-style-type: none"> самовільного зайняття земельних ділянок; використання ділянок не за цільовим призначенням; зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу; непроведення робіт з рекультивації порушених земель. 	6
8	<p>Тема 9. Компенсація втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва.</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність дефініції «відшкодування втрат» згідно з нормами земельного законодавства та яким нормативним документом урегульовано правовідносини із відшкодуванням втрат. Правові підстави звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, передбачені Земельним кодексом України. Визначення втрат сільськогосподарського виробництва, спричинені вилученням сільськогосподарських угідь для використання їх у цілях, не пов'язаних із веденням сільського господарства. 	6
9	<p>Тема 10. Обмеження у використанні земель і обтяження прав на земельні ділянки та їх вплив на економіку землекористування.</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність поняття «режимоутворювальний об'єкт» і яким законодавчим актом воно визначено. Сутність понять «емфітевзис» та «суперфіцій». Методика оцінки права користування чужою ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) і право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). 	6
	Всього	80

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний; репродуктивний метод (репродукція – відтворення); метод проблемного викладу; частково-пошуковий, або евристичний; дослідницький метод; дискусійні методи; імітаційні та не імітаційні методи; неігрові методи; метод моделювання.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Мета поточного контролю – оцінити ступінь засвоєння теоретичного і практичного матеріалу та рівень знань аспірантів з відповідних розділів дисципліни.

Рівень поточних знань оцінюється в балах по кожному із передбачених видів практичних завдань окремо:

- володіння теоретичним матеріалом;
- доповіді за тематикою творчих робіт.

Згідно до методики рейтингової оцінки поточний рейтинг аспіранта розраховується як сума балів за всіма видами практичних завдань (плюс показники відвідування лекційних та практичних занять) нараховується протягом семестру.

Аспіранти, поточні знання яких оцінені на “незадовільно” (0-29 балів), вважаються не атестованими і до заліку з дисципліни не допускаються. Аспіранти, які за роботу в семестрі та на заліку набрали 30-59 балів мають право на перескладання.

Підсумковий контроль знань здійснюється наприкінці семестру шляхом складання заліку.

Залік проводиться в змішаній формі, по завданнях, які складені на основі програми курсу та мають однаковий рівень складності. Перед заліком проводиться консультація протягом 2 годин. На підготовку питань під час заліку відводиться 45 хвилин.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Розкрийте зміст поняття «економіка» та «економіка землекористування». Що спільного і що відмінне у цих поняттях?

2. Які методи економічних досліджень властиві науці «Економіка землекористування»?

3. Дайте визначення понять «раціональне землекористування» та «охорона земель». Що спільного у цих поняттях?

4. Розкрийте сутність принципів землекористування за земельним законодавством.

5. Розкрийте суть понять «земельні ресурси» та «земельний фонд». Охарактеризуйте структуру земельного фонду України. 2. Що таке «родючість»? Назвіть її види.

6. Розкрийте суть економічних показників ефективності використання земель сільськогосподарських підприємств. Чим ці показники відрізняються від показників ефективності використання земель несільськогосподарського використання?

7. Які показники використовують для визначення економічної ефективності використання земель несільськогосподарських галузей?

8. Розкрийте суть поняття «власність» та визначте його структуру.

9. Охарактеризуйте форми власності. Які форми власності на землю існують в Україні?

10. Розкрийте суть економічних показників ефективності використання земель сільськогосподарських підприємств. Чим ці показники відрізняються від показників ефективності використання земель несільськогосподарського використання?

11. Охарактеризуйте інтенсивний та екстенсивний шляхи розвитку підприємств.

12. Розкрийте поняття, мету та основні показники інтенсифікації у сільському господарстві.

13. Розкрийте суть екологізації землекористування.
14. Які показники застосовуються для оцінки екологічного стану агроландшафтів і сільськогосподарського землекористування?
15. Розкрийте економічну природу рентних відносин
16. Розкрийте суть, причини виникнення та механізм утворення земельної ренти.
17. Розкрийте суть, причини виникнення диференціальної земельної ренти.
18. Охарактеризуйте ренту як основу встановлення розмірів плати за землю.
19. Охарактеризуйте природно-ресурсну ренту як складову суспільного доходу.
20. Надайте характеристику структурним елементам орендної плати.
21. Розкрийте суть поняття «бонітування ґрунтів», його завдання та зміст.
22. Що покладено в основу складання шкал бонітету ґрунтів?
23. Розкрийте суть показників економічного оцінювання.
24. Назвіть критерії економічної оцінки земель.
25. Який порядок визначення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення?
26. Які є завдання планування землекористування?
27. Розкрийте суть Державного земельного кадастру як інформаційної основи системи землекористування.
28. Розкрийте роль землеустрою щодо організації створення документації для інформаційного забезпечення системи землекористування.
29. Які види документації із землеустрою розробляються на загальнодержавному, регіональному та на місцевому рівнях?
30. Охарактеризуйте склад, структуру та ефективність використання міських земель.
31. Які головні особливості міських земель порівняно з іншими землями та їх функції?
32. Які проблеми розвитку міського землекористування в умовах ринкової економіки?
33. Охарактеризуйте інституційні принципи регулювання орендної політики у міському землекористуванні.
34. Розкрийте методику визначення економічної ефективності природоохоронних заходів.
35. Охарактеризуйте суть фінансового механізму економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель.
36. Розкрийте сутність дефініції «відшкодування втрат» згідно з нормами земельного законодавства та яким нормативним документом урегульовано правовідносини із відшкодуванням втрат.

Рівень поточних знань аспірантів оцінюється відповідно до методики рейтингової оцінки. Сутність методики полягає у визначенні поточного рейтингу аспіранта, що розраховується як сума балів за всіма видами

практичних завдань та результатами самостійної роботи і нарощується протягом семестру.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота													Залік	Сума
Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3			Модуль 4					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	35	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
91-100 (A)	відмінно	зараховано
81-90 (B)	добре	
71-80 (C)		
66-70 (D)	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
60-65 (E)	незадовільно з можливістю повторного складання	
30-59 (F)	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
0-29 (F)	Неприйнятно; потрібна значна додаткова робота	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Добронравова І. С. Новітня західна філософія науки : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : ПАРАПАН, 2008. 214 с.

Іщенко М. П. Філософія науки : питання теорії і методології : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К. : УБС НБУ, 2010.– 444 с.

Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: Авторський підручник. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. 398 с.

Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібн. Вид. 2-е, доп. і перероб. - К. : Видавничий дім „Професіонал”, 2004. 208 с.

Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

Сергієнко В. В. Філософські проблеми наукового пізнання : навч. посібник. Кременчук : Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського, 2011. 103 с.

Сидоренко В. К., Дмитренко П. В . Основи наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. пед. закл. Освіти. К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. 260с.

Синденко В.М., Грушко И.М. Основы научных исследований Харків : Вища школа, 2006. 200 с.

Філософія і методологія науки: курс лекцій / О.В. Рябініна. – Х.: НУЦЗ України, 2013. – 103 с.

Допоміжна

Добронравова И. С. Синергетика : становление нелинейного мышления К. : «Лыбидь», 1990. 150 с.

Лакатос И. Избранные произведения по философии и методологии науки. М. : Академпроект, 2008. 475 с.

Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ / Имре Лакатос. М. : Медиум, 1995. 235 с.

Рикер П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике. М. : Канон-Пресс-Ц : Кучково Поле, 2002. 624 с.

Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки / [Пер. с англ. и нем. А. Л. Никифорова; общ. ред. И. С. Нарского]. М. : Прогресс, 1986. 542 с.

Фейерабенд П. Против метода. Очерк анархистской теории познания / П. Фейерабенд. М. : АСТ ; Хранитель, 2007. 413 с. 1

Фуко М. Археология знания. К. : Ника-Центр, 1996. 208 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

2. Законодавча база [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>

3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/

4. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.rada.gov.ua/